

gjælder, naar den nye Procesorden skal lykkes, men det gjælder ligesaa meget om at stæffe brugbare Dommere. I saa Henseende er det nugjældende System, naar man henseer til disses Uddannelse og Forberedelse, vistnok af en saadan Bestaafenhed, at det paa ingen Maade kan beholdes, naar Retspleiens Omdannelse er fæstet. Allerede under de nuværende Forhold seer det noget besynderligt ud, at Mænd, som, siden de toge Examen, kun have bestaaet sig med forskjellige Contoirforretninger oppe et Sted i Indenrigsministeriet, Finantsministeriet eller i lignende Contoirer, Mænd, som maaskee aldrig have haft en Retsact i deres Haand eller haft det Mindste med Retspleien at gjøre, gaae ud som Dommere, ja endog som Overdommere, hvilket er fæstet. Denne Lov er meget omhyggelig for at stæffe Betryggelse for, at de, der skulle være Sagførere, have uddannet og forberedt sig dertil — jeg sigter hen til Bestemmelsen om de 3 Aar osv. —; men det er mærkeligt, at vi slet ikke kjende tilsvarende Regler for dem, der skulle være Dommere, og det naagtet en Sagfører, der mangler Dygtighed, ikke kan gjøre saa megen Fortræd, som en Dommer, der mangler Dygtighed, kan forvolde; thi en Sagfører kan man holde sig borte fra, men Dommeren skal man nødvendigviis have at gjøre med. Dette System vil man ganske vist komme bort fra, naar den nye Ordning af Retspleien er gennemført, og det har altid været Meningen, at det fortrinnsviis vilde være af Sagførereclassen, at Dommerne fremtidigt vilde blive tagne. Det Udvalg, jeg før hentydede til, har ogsaa udtalt sig i denne Retning, idet det hedder i dets Betænkning, at „vi maade komme til et nyt og bedre System end det nuværende for Uddannelsen af de juridiske Embedsmænd, navnlig i de dømmende Stillinger“, og at ikke Faa, som tænke paa at indtræde i de egentlige juridiske Bestillinger, maade antages „ved den frie Afgang til Sagførervirksomheden at ville søge at vinde den Uddannelse og Erfaring m. m., som de kunne have Brug for“. — Man spurgte ved første

Behandling om, hvorledes Sagførervirksomhedens Frigivelse havde virket i Norge. Jeg skal tillade mig at oplyse, at nogen egentlig Overfyldning af Sagførere har ikke viist sig der, undtagen i alt Fald i Christiania; men der er det ogsaa kun saa at sige for at faae en Titel, at Folk blive Høiesteretsadvocater; Noget skal man jo være, og i Norge kan man ikke blive Justitsraad, saa bliver man Høiesteretsadvocat. Men det har i Norge viist sig som den bedste Frugt af hiin Frigivelse, at man der, og det under den gamle Retspleie, nu er kommen til, at de fleste juridiske Embedsmænd og navnlig Dommerne tages blandt Sagførerne. Man regner allerede nu, at mindst Halvdelen af de juridiske Embedsmænd have været Sagførere. Jeg behøver sikkert ikke at nævne, at man i England har det samme System. Det er vistnok indlysende, at der heri ligger en ikke ringe Veroligelse for dem, som befrygte stabelige Følger af de mange Sagførere, denne Lov vil stæbe; thi det er klart, at den, der viser sig som en Charlatan i sin Sagførervirksomhed, ikke vil have mindste Udsigt til en saadan Befordring til juridiske Embedsstillinger. De mere fremragende blandt de nuværende Sagførere er man jo factist udelukket fra at kunne ansætte som Dommere af den Grund, at deres Indtægter i Reglen overstige den Indtægt, vi kunne give Dommere, med det Firedobbelte eller endog med det Tredobbelte. For de Sagførere, som denne Lov vil stæbe, antager jeg derimod ikke, at Indtægterne vilde blive saa rigelige, og det anseer jeg ikke for at være til nogen Skade.

Jeg troer saaledes virkelig, at omend den Foranstaltning, der her er Tale om, jo naturligviis som enhver menneskelig Foranstaltning kan have sine svage Sider og sine daarlige Følger, vilde dog de overbeviende og talrige Følger blive gode, saaledes at den høitærede Justitsminister med stor Sindsvro kan paatage sig Ansvaret for denne Lov, og jeg troer, at Folkethinget vilde handle meget forstandigt og rigtigt ved at vedtage Lovforslaget, som det